

bi utegnil marljivi g. pisatelj ustvariti igro, ki bi se stalno ohranila na našem odru. Sploh pa mislimo, da takó slabo igranje, kakeršnega so še zakrivili do malega vsi igralci ta večer, pokoplje tudi najboljšo igro!

Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaji ravnokar razpošilja poročilo o svojem delovanju leta 1893. Društvo je imelo v petem letu svojega obstanka 1 častnega uda: vč. g. dra. Mihaela Napotnika, knezoškofa lavantinskega, 40 ustanovnikov, 54 podpornikov in 81 dobrotnikov. V tem letu sta društvu pristopila samó dva nova ustanovnika, namreč gg. dr. *Jožef Starč*, c. k. fin. prokuratorje pristav v Ljubljani in dr. *Albin Poznik*, c. k. notar v Novem Mestu, ki sta društvu poklonila vsak po 50 gld. *Deželni zbor kranjski* je društvu podaril 200 gld., *družba sv. Cirila in Metoda* v Ljubljani 50 gld., *posojilnica mariborska* tudi 50 gld. Manjše vsóte so podarile posojilnica v Črnomlji, kmetska posojilnica ljubljanske okolice, posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom in v Šoštanji. Med poverjeniki so se najbolj odlikovali gospodje: *Fr. Dolenc* trgovec v Mariboru, dr. *Jožef Kolšek*, odv. kand. v Novem Mestu, † *Jurij Kraigher*, trgovec in deželni poslanec v Hrašah pri Postojini, *J. Kržišnik*, stud. phil., dr. *Vrban Lemež*, odvetnik v Slov. Bistrici, *V. Maurer*, stu. jur., drž. in dež. poslanec in ustanovnik društva *Viljem Pfeifer*; *Anton Porekar*, nadučitelj na Humu pri Ormoži, in *Fr. Škedelj*, pristav v c. in kr. vojnem pomorstvu v Pulji. Umrla sta letos dva zvesta podpornika in sicer *Fr. Miklavčič* na Dunaji in *Jožef Marn*, častni kanonik v Ljubljani. Društveni dohodki so znašali 1109.44 gld., glavnica 4244 98 gld. V tem letu je razdelilo društvo 790.98 gld. med 31 studentov; med temi je bilo: 12 juristov, 5 medicincev, 7 filozofov, 4 tehnik, 2 veterinarca in 1 akad. kipar. Kranjcev je bilo 22, Štajercev 5, Primorci 4. V petih letih je društvo razdelilo 3093 gld. To društvo je velevažnega pomena za slovenske velikošolce na Dunaji in je res vredno vsestranske podpore. Darila vzprejema blagajnik g. dr. *Fr. Sedej*, c. in kr. dvorni kapelan in ravnatelj v Avgustineji: Dunaj. I., Augustinerstrasse 7.

Aus dem Süden. Pod tem naslovom je g. *Gojmir Krek* zbral različne svoje črtice o Zagrebu, katere je priobčil časopis »Südsteierische Post«. Knjižici najlepše priporočilo bodi to, da nas je zbook lahkotnega, gladkega pripovedovanja zanimala do začetka do konca.

»**Matica Hrvaška**« nam je poslala 11 krasnih knjig za leto 1893. Te knjige so: 1. *Ribe*. Prirodoslovne i kulturne crtice, napisal dr. *Miško Kišpatić* (z 38 slikami); 2. »Poviest srednjega veka«, po najboljših pisateljih izdelal *Fr. Valla* (II. del od Karlovičev do cesarja Kourada II.); 3. »Bosanke« pripoveduje *Ivan Lepušić*. („Zabavna knjižnica“ zvezek CLIV.—CLVI.); 4. *Ivan S. Turgenjev* „Izabrane pripoviesti“ preložil *Josip Miškatović* („Slavenska knjižnica“ knjiga I.; vsebina: „Plemičko gnezdo“, „Kudjin“); 5. „*Marija Konavoka*“, pripoveduje *Mato Vodopić* („Zabavna knjižnica, zvezek CLVII.—CLIX.); 6. „*Ilirski glasbenici*. Prilozi za poviest hrvatskoga preporoda“, spisal *Fr. Ks. Kuhač* (z 8 slikami); 7. *Mirko Bogović* „Pjesnička djela“, zvezek prvi (vsebina: „*Matija Gubec*“ in „*Stjepan, poslednji kralj bosanski*“); 8. *Jovan Hranilović*: „*Izabrane pjesme*“ („Zabavna knjižnica“ zvezek CLX.—CLXI.). Kot nakladne knjige je izdala „Matica Hrvaška“ te-le tri knjige: 9. *Mickiewicz*: „*Gospodin Tadija*“, preložil dr. *T. Maretić* („Prievodi novijih pjesnika“, zvezek prvi); 10. *Vjekoslav Klaić*: „*Hrvatska pjesmarica*“ (obseza tudi nekaj slovenskih pesmij); 11. „*Povjest grčke književnosti*“, sestavil dr. *August Musić*. („Knjižnica za klasičnu starinu“, knjiga prva). Vsa zaloga — 10.000 izvodov — je že popolnoma razprodana. Podrobnejše poročilo o teh publikacijah še pride v jedni bodočih številkih.

Hrvaška književnost. Crte i slike. Spisal *Ladislav Z. Ladanjski*. Zagreb 1893. — Zadnjič že smo omenili to knjigo, v kateri je nadarjeni pisatelj zbral pet črtic

in slik. Dočim imata „Moj prijatelj Nikola“ in „Gradenić“ mračno vsebino, ki po nekod čitatelja kâr pretrese vzpričo vznesenega pripovedovanja — sosebno „Gradenić“, ta tragedija družinske sreće, odlikuje se v tem pogledu — razvedrila nas je poslednja črtica „Borovićevo Silvestrovo“ s šaljivo svojo vsebino. „Zimski dan“ je poetiško nadah-njen opis, „Ružičin snubok“ pa lična povest, ki časih čitatelju izvabi dobrovoljen smeh na ustna, samó da nas je preveč spominjala Krylovega vesele igre „Medved snubač“. Izvestno ne bode nikomur žal, kdor si omisli to lepo knjizico. Cena 70 kr. za 181 strani ni previsoka. — Crtice iz primorskoga malogradskoga života. Napisao ih *J. Draženović*. Senj 1893. Knjiga obseza na 217 stranéh 13 črtic, izmed katerih so bile večinoma že vse objavljene v raznih tečajih zagrebškega „Vienca“. Tudi kar je dodal pisatelj novih črtic („Po buri“, „Sveti Luka“, „Na badnjak“), uteguejo si pridobiti dosti priznanja. Pisatelj umeje lepo in živo pripovedovati in zajema snov svojim spisom naravnost iz resničnega življenja; ker mimo tega skrbi za dobrodejne izpremembe, podajajoč resne in šaljive črtice, zato mu je uspeh gotov. Knjiga nas je jako zadovoljila. — Izbrane ruske národne pripovijetke, preveo *Mirko Divković*, ravnatelj kr. gimnazije zagrebačke. Ciena 80 kr, Zagreb, knjigarna dioničke tiskare 1893. — O teh pripovedkah (skupaj jih je 36) bi bilo težko povedati, katera nam najbolj prija, zakaj lepe so vse. Knjigo diči lep, vzoren jezik. Nič ne bi škodilo, ako bi kdo tudi naši mladini podal kaj takega, kar je zaslužni pisatelj priredil hrvaški mladini! — Od dioničke tiskare smo tudi prejeli brošuro „Za istinu!“, katero je proti proračunskemu govoru dr. Pliverića spisal v „Obzoru“ *Dinko Politeo*. Ost te knjige je naperjena proti trditvi, da je hrvaško-ogerska nagodba zvršetek one borbe, katero so Hrvatje od ilirske dobe do leta 1868. vodili za svoj obstanek. Cena 40 kr.

Popievke za četiri mužka grla. Skladao *M. B. Rašan* iz Istre. U Zagrebu 1893. Vlastitom nakladom. Cena 1 gld. — Ta zvezek, obsezajoč 14 krajših in daljših zborov, dal bi se najbolje označiti in priporočiti z oznamenilom dobri „zabavnovečerski zbori“, ali pa nekaterim prav s tem nazivkom tudi ne priporočiti. Proti temu poslednjemu delu glashbenega občinstva hočem prevzeti ne popolnoma nehvaležne nalogo Schumannovega Evzebija in opozarjati na precejšnje vrline gorenjega delca, dasi sem načelno proti zabavnovečerski glasbi. Med štirinajstimi skladbami je pač večina zborov pisana v koračnem tempu in se časih ne ponaša s prevelikim izumom, vendar pa nahajaš dókaj živahnih, rezkih ritmov, zlasti med poslednjimi zbori, dókaj melodij, ki izvestno ne izgrešé svojega namena, ako jih na pravem kraji živo in ognjevito pojó čili moški glasovi. Po nekod vpleteni počasnejši stavki imajo malone povsod rahel národen nadih in zató se nam vidijo jako prijetni, dasi so zgrajeni s preprostimi pomočki in prav takšno tehniko. Sploh je baš ta preprostost v sleharnem oziru, ki mi prija pri tej zbirki. Najjednostavnejši melodiški obrati, kolikor móči preprosta harmonika, prav takšna ritmika, vse je izvedeno z dobrim ukusom (razven morda na nekaterih krajih), takó da pogodí pesmi najslabši pevec in da prijajo poslušalcu, ki ni kâr nič muzikalen, in da jih takisto brez nejevolje, celó zadovoljno, posluša razvajeni poslušalec. In dasi vzpričo vse te pohvale Florestan v meni nekoliko nervozno maje z glavo, češ, stališče, s katerega naj se sodi umotvor, ostani vedno tisto — Evzebij misli, da je delo že zategadelj vredno vsestranske podpore, ker je polovica čistega dohodka namenjena „Družbi sv. Cirila in Metoda“ za Istro.

K. Hoffmeister.

Iz hrvaškega gledališča. Minuli mesec se je v zagrebškem gledališči igrala izvirna vesela igra v štirih dejanjih „Marija Staučevićeva“, katero je spisal *Dinko Politeo*. — Dne 16. in 18. m. m je v istem gledališči gostoval režiser našega gledališča, g. *Ig. Borštnik*, kot Ipanov v „Fedori“ in Čuku v „Valenski svatbi“. Hrvaški listi so se vrlo laskavo izrazili